

12. ČERVNA 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Pražští policisté v úterý zasahovali v obchodě nakladatelství **Naše vojsko** na Andělu. Nakladatelství vzbudilo rozruch na konci května, kdy začalo prodávat kalendáře s osobnostmi třetí říše. Ředitel nakladatelství Emerich Drtina ale už tehdy odmítl, že by šlo o propagaci nacismu: „Vše vydáváme za účelem zisku. Více k tomu nemám co dodat.“ Aktuální případ se ale podle dozorujícího státního zástupce Radka Kytynara netýká pouze jich. „Týká se to velmi podstatné části produkce tohoto nakladatelství za nějakou poslední dobu, řekněme za poslední tři roky,“ uvedl pro server iRozhlas.cz.

Nakladatel Petr Mínařík z Větrných mlýnů na Facebooku upozornil na krádež, jejíž obětí se stal věhlasný brněnský knihkupec **Michal Ženíšek**. „Doufám, že máte ještě ulité nějaké peníze z kompenzačního bonusu a dalších toků, které nás teď zaplavovaly. Je třeba je poslat Michalu Ženíškovi, kterému v knihkupectví ukradli bankovní kartu (ano, taky si myslím, že obchody s knihami se otevřeli předčasně, sdružuje se tam nejhorší svoloč) a vybrali 148 tis. Ženíšek je hroznej, ale přesně tady si myslím, že má pomoc knižnímu trhu smysl, nic nereprezentuje malá knihkupectví víc, než ten jeho krám v brněnské Alfa pasáži. Pošli Ženíškovi peníze přímo na jeho účet: 220808028/5500.“

„Přemýšleli jste teď někdy v karanténě o tom, jak se vám knížka, která vám ukracuje dlouhé chvíle, dostala do ruky? A kolika rukama předtím prošla? Pokud ne, máte teď jedinečnou možnost to zjistit – a zamyslet se nad tím, jak důležitou roli v osudu knih hrajete vy sami,“ vybídl čtenáře anonymní autor článku nazvaného „Kupujete knížky? Ale... jak?“ na webu Dobré češtiny v příloze [Literární bašta](#).

„Od začátku letošního roku je jasné, že opět začínáme žít v historicky významné době. Pohodlí likvidní prázdnoty narušila celosvětová hrozba, která je ze své podstaty nejasná, ale pravděpodobně souvisí s nedostatkem pokory člověka k přírodě. Po více než dvouměsíční karanténě, v níž se zastavila většina odvětví včetně kultury, se v tomto čísle snažíme sečíst ztráty, ale také přispět k tomu, abychom se s podobnou situací příště vypořádali lépe. Neměli bychom totiž zapomínat, že ačkoli krize dopadla nejvíce na chudé a starší spoluobčany, odhalila i křehkost kulturní sféry, která je z velké části zajišťována překérní prací a příležitostnými melouchy na bázi švarcsystému,“ dočetli se mimo jiné čtenáři A2 v editoriale Karla Kouby k číslu 12/2020, které bylo věnováno tématu **Kultura v karanténě**. Online je dostupná [anketa](#) připravená Blankou Činátlovou, která zástupcům různých literárních profesí položila otázku, jaké změny by v oblasti, jíž se věnují, po zkušenostech minulých měsíců navrhli.

*

Rozhovor s komparatistou **Josefem Hrdličkou** a anglistkou a hispanistkou **Marianou Machovou** o významech slova „kritik“, ostychu z četby poezie a knize Teorie lyriky literárního vědce Jonathana Cullera přichystala na webu [FF UK](#) Zuzana Válková. „Studium poezie, jak mu rozumím já, je rozvíjením schopnosti poezii vnímat spíše než ji posuzovat a rozhodovat se, je-li dobrá nebo špatná,“ svěřil se Hrdlička. A Machová je podobného názoru: „Smyslem zkoumání poezie není rozcupovat ji na prvočinitele – jeho cílem je proniknout do toho, proč se nám báseň líbí a čím to je, že nám něco říká. Většina lidí, která se tématu věnuje, se navíc zabývá poezií, z níž má potěšení. Pokud by výsledkem našeho zkoumání mělo být, že se její kouzlo vytratí, je někde chyba.“

Když spisovatel a scenárista **Marek Šindelka** dostal od nakladatelství Odeon nabídku nového vydání svého prvního románu Chyba, začal více než deset let starý text proškrtávat, až nakonec napsal celý román znovu. „Já jsem s tou starou verzí prostě nemohl žít,“ říká v rozhovoru pro internetový časopis [iLiteratura.cz](#), v němž literatura nakonec hraje spíše vedlejší úlohu.

Epidemie COVID-19 a opatření podniknutá proti jejímu šíření se dotkla i tuzemských knihoven. O tom, jak poslední týdny ovlivnily chod té největší z nich, **Národní knihovny ČR** v Praze, a jakým výzvám bude čelit v nejbližších letech, se dočtete v rozhovoru s jejím generálním ředitelem [Martinem Kocandou](#) na webu Literárních novin. Ten je mimo jiné horlivým zastáncem stavby nové budovy pro NK ČR: „Národní knihovna novou budovu potřebuje jako sůl. To je bez debat. Současný stav je opravdu velmi nevyhovující. Sídlíme ve dvou značně vzdálených pracovištích, většina fondů je v hostivařském depozitáři a musíme je dvakrát denně převážet sem a tam dvacet kilometrů. To je náročné na logistiku, tudíž i na finance, zvyšuje se riziko opotřebení či dokonce znehodnocení knih, a navíc je to uživatelsky velice nekomfortní.“

*

Tento týden **České centrum v Paříži** otevřelo takzvané [české pop-up knihkupectví](#). Zahrnuje všechny francouzské překlady české literatury, které jsou v současnosti dostupné na tamním trhu. Knihkupectví do 12. července nabízí více než stovku titulů včetně románů Karla Čapka, titulů od českých autorů žijících ve Francii jako Milana Kundery nebo komiksů a knih pro děti.

„Nebaví vás poezie? Verše Máchy s Erbenem nebo Ivana Wernische a Petra Hrušky nudí, není jim rozumět? Tak zkuste **Google poezii!** Stejnomená stránka funguje na českém Facebooku sedmým rokem, má přes patnáct tisíc fanoušků – a její správci právě poslali do světa knižní best of: sto padesát básní, kde má hlavní autorský podíl ‚našeptávač‘,“ radí ve svém článku pro Deník N [Radim Kopáč](#).

„**Howard Phillips Lovecraft** je považován za jednoho ze zakladatelů moderního hororu. I ti, kdo třeba neznají jeho dílo, určitě museli aspoň narazit na jeho jméno. Neoddělitelnou součástí hrůzostrašných Lovecraftových příběhů je propracovaná mytologie. Jejím základem jsou obří monstra, která kdysi obývala náš svět a byla z něj kvůli experimentování s černou magií vyhnána. Zároveň jsou ale připravena se kdykoli vrátit.“ O tom, z čeho vychází samotná Lovecraftova mytologie a jak konkrétně vypadá v našem světě náboženství inspirované Lovecraftovým dílem, hovořil na Radiu Wave v pořadu Hergot! student religionistiky a judaistiky [Matěj Senft](#).

„Ačkoliv byl téměř neustále pod vlivem alkoholu, tvrdil, že za spravedlnost je ochoten se bít i střízlivý. A často také zmiňoval lásku. Jistě měl na mysli především tu křesťanskou, i když deklaroval, že lásku vytváří ‚jedině rocker‘. Pro Ivana Martina Jirouse, který žil v letech 1944 až 2011, byl ale opravdový rocker spíš duchovní bytostí než muzikantem s dunícím nástrojem. Hudba je pouze prostředek k vyjádření něčeho radostného,“ píše na Aktuálně.cz [Ivan Hartman](#) v úvodu svého článku věnovaného více než tisícistránkové knize **Magorova oáza**, vydané nakladatelstvím Torst a nyní nominované na Magnesii Literu za nakladatelský čin, která uzavírá šestisvazkové spisy básníka, historika umění a věčného disidenta řečeného Magor.

Šikmý kostel Karin Lednické, Hornické vdovy od Kamily Hladké i Vytěženéj kraj Veroniky Bendové se nezávisle na sobě pustily do dlouho opomíjeného tématu **hornictví**, respektive toho, jak proměnilo krajinu. Jakou perspektivu si zvolily a co nového objevily? Na to hledala v novém dílu Liberatury na Radiu Wave odpověď literární kritička [Kateřina Čopjaková](#), kterou si pozvali moderátoři pořadu Jonáš Zbořil a Karolina Demelová.

„**Václav Hrabě** patří bez nadsázky k nejpozoruhodnějším postavám české moderní poezie sui generis. Podařilo se mu to, čeho se mnozí nedočkali: jeho texty po desetiletí stále intenzivně žijí, jsou čteny, recitovány, zhudebňovány, vzbuzují zájem, nadšení i nápodobu. Mladí čtenáři prostřednictvím jeho básní nově přistupují k poezii a ti věkovitější se k ní s Václavem Hrabětem stále vracejí. V sobotu 13. června by oslavil 80. narozeniny.“ Jeho portrét připravil pro web H7O.cz literární kritik [Jiří Zizler](#).

*

S novou otevřenou výzvou týkající se **rezidenčních pobytů** přišlo [České literární centrum](#). Tentokrát mají šanci začínající spisovatelé (v oblasti prózy, literatury pro děti a mládež, poezie, literatury faktu a dalších žánrů), ilustrátoři, tvůrci komiksu i autorské dvojice. O rezidenční pobyt se mohou ucházet autoři, kteří nemají na kontě víc než jeden knižně tištěný titul, popř. na první knižní publikaci stále čekají. Podmínkou je rozpracovaný umělecký projekt, kterému se chtějí na rezidenci intenzivně věnovat a z něhož poskytnou ČLC ukázkou.

Po tři čtvrtě roce budou moci lidé v Litomyšli navštívit [Portmoneum – Museum Josefa Váchala](#). Od podzimu minulého roku bylo uzavřeno kvůli generální rekonstrukci za 9,5 milionu korun. V pátek v muzeu začala nová výstava „Krvavý román Josefa Váchala“.

Čtení knih, sexuální touha, duševní i fyzické choroby nebo alkoholismus. To jsou návyky a závislosti, o kterých v jedné ze svých sbírek zpívá nenapodobitelný polský básník [Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki](#). Vltavský Souzvuk je postaven na básních jediné do češtiny přeložené knihy **Píseň o návycích a závislostech** (přel. Michael Alexa), kterou v roce 2018 vydalo ostravské nakladatelství Protimluv.

Dalším hostem letošního ročníku **Festivalu spisovatelů Praha** bude jeden z „velkých kouzelníků literatury“ [Rawi Hage](#). Narodil se roku 1964 v Bejrútu v Libanonu, kde zažil devítiletou občanskou válku, poté odjel do New Yorku a v roce 1992 se usadil v Montrealu. Českým čtenářům je známý prostřednictvím přeložených románů De Nirova hra a Karneval.

V úterý 16. června proběhne od 17 hodin v kavárně knihkupectví Academia na Václavském náměstí v Praze slavnostní vyhlášení **výročních cen nakladatelství Vyšehrad za rok 2019**. Ceny budou předány v kategoriích: původní práce, překlad, výtvarné zpracování knihy a zvláštní cena nakladatelství Vyšehrad.

Přes nepřízeň okolností se s mírným zpožděním uskuteční v pořadí již druhé **čtení básníků z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. Stejně jako loni budou básníci z řad pedagogů, studentů i zaměstnanců číst své básně 17. června od 18 hodin v Kampusu Hybernská. V první části vystoupí autoři, kteří poezii již publikovali nebo veřejně četli. Následuje otevřená scéna, kde může přečíst své básně kdokoli z akademické obce i zaměstnanců fakulty. – Navštívit lze rovněž webové stránky [Básníci na FF UK](#), které vznikly během mimořádného stavu.

Její přítelkyně se vdává a ona cítí, že to všechno mělo být jinak. Dosud nepublikovaná povídka **Říznutí** současné české autorky [Klárky Vlasákové](#) v podání Terezy Hofové vypráví o šrámech na těle a na duši, které se někdy zahojí a někdy také ne. Pro ČRo 3 – Vltava připravil Dominik Mačas, režie se v plzeňském studiu ujal Jakub Doubrava.

Organizátoři blížícího se červencového festivalu **Měsíc autorského čtení (MAČ)**, jehož letošním čestným hostem bude Maďarsko, začali na YouTube kanálu nakladatelství Větrné

mlýny uveřejňovat [videopozvánky](#) s jednotlivými protagonisty, mezi kterými nechybí Josef Straka, Ivana Myšková a Vratislav Kadlec, Stanislav Beran, Petr Kukul, Jonáš Zbořil, Veronika Bendová či Jan Němec.

*

A závěrem jako obvykle několik tipů na zajímavé **knižní novinky**...

[Maxim Butčenko: Kurkul \(přel. Linda Lenz, nakl. Volvox Globator\)](#)

Román Kurkul je rekonstrukcí historické paměti. Všechny příhody hrdinů byly jako dočasně skrytá informace otištěny v autorově podvědomí, až jednoho dne věty začaly samy sestavovat obrazy, rodily se a křísily minulost. Výsledkem je tento román, v němž je všechno pravda. Počínaje zimou třicátého roku byla rozkulačena sta tisíce hospodářství na celém území Sovětského svazu, lidem sebrali chleba a poslali je do vyhnanství na Sibiř a Dálný sever. Byla to poslední rána, kterou sověty zasadily všemu individuálnímu a soukromému. Sedláci, střední rolníci byli posledním zábleskem člověka relativně nezávislého na sovětském státu, bylo tedy nutné je zlomit. Kurkul vypráví příběh autorových prarodičů, kteří žili na začátku minulého století ve Slobodské Ukrajině.

[Igor Pomerancev: Náš čas vypršel \(přel. Jana Kitzlerová, nakl. Protimluv\)](#)

Výbor Náš čas vypršel představuje českému čtenáři texty ruského básníka Igora Pomeranceva žijícího v Praze v takto ucelené podobě vůbec poprvé. Básně vybrala, uspořádala a přeložila Jana Kitzlerová na základě ruského originálu sbírek KGB a jiné básně a Služební lyrika. Do sbírky jsou zahrnuty básně, pro něž je důležitý motiv nesvobody, který je vlastně jedním z vůbec nejsilnějších motivů celého výboru. Poněkud stranou, ne však čtenářské pozornosti, stojí verše vyrůstající z autorova civilního povolání, z práce v rozhlase. Stejně tak důležité jsou ovšem i milostné verše.

[Radek Malý: Dlouhá noc muzejní myši \(vyd. Národní muzeum\)](#)

Historická budova Národního muzea skrývá překvapivá tajemství. Podaří se je holubu Emilovi za pomoci vzdělané muzejní myši Elvíry rozlousknout? A hlavně – uniknou nástrahám nočního hlídače, který je pronásleduje vyzbrojen převzácnými exponáty? Dobrodružná výprava do nitra muzea z pera Radka Malého s ilustracemi Filipa Pošivače představí dětem svět, který běžnému návštěvníkovi zůstane utajen.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).